

Ochrona praw majątkowych do strony internetowej

Krzysztof Wąs, 10 styczeń 2011

Niniejszy artykuł stanowi uzupełnienie publikacji "Strona internetowa jako przedmiot prawa autorskiego" (*K. Wąs*, http://www.iprawo.net.pl/artykuly/strona_internetowa_jako_przedmiot_prawa_autorskiego.pdf, iPrawo).

Rozwiązania ochronne przyjęte w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj.: Dz. U. 2006 r. Nr 90 poz. 631, dalej: pr. aut.) mogą być stosowane bez względu na to czy mamy do czynienia ze stroną internetową *sensu stricto* czy *sensu largo*.

Jeżeli elementem składowym strony www jest program komputerowy (aplikacja internetowa), można ponadto starać się o ochronę patentową. Trzeba jednak wyraźnie zaznaczyć, iż ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej (tj.: Dz. U. 2003 r. Nr 119 poz. 1117, dalej: p.w.p.) w art. 28 pkt 5 oraz Konwencja z dnia 5 października 1973 r. o udzielaniu patentów europejskich (Dz. U. 2004 r. Nr 79, poz. 737, dalej: konwencja monachijska) w art. 52 ust. 2 lit. c wyłączają programy spod ochrony patentowej. Wyłączenia te dotyczą jednak tylko programów jako takich (*M. Lampart*, Ochrona prawna programów komputerowych w zakresie własności intelektualnej i przemysłowej, EP nr 4/2007, s. 33). Oznacza to, iż nie jest wykluczona możliwość ich pośredniej ochrony jako elementu opatentowanego rozwiązania, które zawiera program komputerowy (*J. Ożegalska-Trybalska*, Własność przemysłowa [w:] *Handel elektroniczny, prawne problemy*, *J. Barta, R. Markiewicz* (red.), Zakamycze 2005, s. 643).

Jak wcześniej zostało wspomniane strona internetowa to utwór, który może być złożony z wielu elementów. Ochronie podlegają zarówno jej poszczególne części składowe, jak również strona internetowa postrzegana jako całość (odmiennie *Z. Okoń* [w:] *P. Podrecki* (red.), *Prawo Internetu*, Warszawa 2007, wyd. 2, s. 537).

I tak przedmiotem ochrony są: elementy graficzne (ikony, bannery, grafiki), struktura dokumentów, jeżeli spełnia przesłanki określone w art. 1 ust. 1 pr. aut., utwory dźwiękowe oraz muzyczne, bazy danych spełniające cechy utworu, a także aplikacje internetowe, które zgodnie z art. 74 pr. aut. podlegają ochronie tak jak dzieła literackie. Ochroną prawnautorską objęty jest wyłącznie sposób wyrażenia utworu. Nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne (art. 1 ust. 2¹ pr. aut.).

Aplikacja internetowa korzysta z ochrony bez względu na formę wyrażenia, która może przybrać postać zarówno kodu źródłowego jak i wynikowego (zob. *J. Barta, R. Markiewicz*, Oprogramowanie open source w świetle prawa, Zakamycze 2005, s. 13 i n., art. 74 ust. 2 pr. aut.).

REKLAMA

>> Publikacje
>> Opinie
>> Porady

www.iPrawo.net.pl

www.iprawo.net.pl

W Internecie możliwych jest wiele form naruszeń prawa autorskiego. Najczęściej spotkać się można z bezprawnym kopiowaniem ich zawartości, tj. opisów i elementów graficznych.

W przypadku takich bądź innych naruszeń uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od naruszcyciela:

- 1) zaniechania naruszania;
- 2) usunięcia skutków naruszenia;
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
 - a) na zasadach ogólnych albo
 - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;
- 4) wydania uzyskanych korzyści (art. 79 ust. 1 pr. aut.).

Jeżeli zaniechanie naruszania lub usunięcie skutków naruszenia byłoby dla osoby naruszającej niewspółmiernie dotkliwie, a naruszenie było niezawinione sąd może nakazać osobie, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, na jej wniosek i za zgodą uprawnionego, zapłatę stosownej sumy pieniężnej na rzecz uprawnionego (art. 79 ust. 3 pr. aut.).

Stosownym wynagrodzeniem w rozumieniu art. 79 ust. 1 pkt 3 lit b jest wynagrodzenie, jakie otrzymałby autor, gdyby naruszciciel zawarł z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r., sygn. akt II CSK 245/06). Natomiast przez uzyskane korzyści (art. 79 ust. 1 pkt 4), należy rozumieć korzyści, które osoba naruszająca majątkowe prawa autorskie uzyskała w związku z dokonanym naruszeniem. W myśl wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 września 2005 r. (sygn. akt I ACa 1155/05) są one tożsame z faktycznym zyskiem naruszcyciela.

Uprawnionym do dochodzenia wyżej wymienionych roszczeń jest twórca lub osoba dysponująca majątkowymi prawami autorskimi do danego utworu na podstawie umowy z twórcą bądź jego następcą prawnym. Ze szczególnym unormowaniem mamy do czynienia w odniesieniu do aplikacji internetowych. Na podstawie bowiem art. 74 ust. 3 pr. aut. prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej. Tak więc przejście majątkowych praw autorskich następuje tu *ex lege*. Przepis ten stanowi *lex specialis* do art. 12 pr. aut. dotyczącego utworów pracowniczych (*M. Lampart, Ochrona prawna programów komputerowych...*, s. 35).

W myśl ust. 2 art. 79 pr. aut. niezależnie od roszczeń, określonych w ust. 1, uprawniony może się domagać:

- 1) jednokrotnego albo wielokrotnego ogłoszenia w prasie oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie lub podania do publicznej wiadomości części albo całości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, w sposób i w zakresie określonym przez sąd;
- 2) zapłaty przez osobę, która naruszyła autorskie prawa majątkowe, odpowiedniej sumy pieniężnej, nie niższej niż dwukrotna wysokość uprawdopodobnionych korzyści odniesionych przez sprawcę z dokonanego naruszenia, na rzecz Funduszu Promocji Twórczości, gdy naruszenie jest zawinione i zostało dokonane w ramach działalności gospodarczej wykonywanej w cudzym albo we własnym imieniu, choćby na cudzy rachunek.

Sprawy o ochronę praw autorskich rozpoznawane są przez sądy okręgowe właściwe ze względu na miejsce zamieszkania bądź siedzibę podmiotu naruszającego.

Na podstawie art. 80 ust 1 pr. aut. do sądu właściwego do rozpoznania sprawy o naruszenie autorskich praw majątkowych miejsca, w którym sprawca wykonuje działalność lub w którym znajduje się jego majątek, osoba mająca w tym interes prawny może skierować wniosek m.in. o: zabezpieczenie dowodów i zabezpieczenie

związanych z nimi roszczeń oraz zobowiązanie naruszającego autorskie prawa majątkowe do udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 79 ust. 1. Wnioski te są rozpoznawane przez sąd w terminie 3 dni od daty ich złożenia, co może nastąpić także przed wytoczeniem powództwa.

Ochrona baz danych

Bazy danych, które niejednokrotnie stanowią zintegrowany element serwisu internetowego (portalu, vortalu), jako przedmiot praw wyłącznych chronione są na podstawie pr. aut. oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. 2001 r. Nr 128, poz.1402, dalej: u.o.b.d.).

Aby możliwa była ochrona bazy danych na podstawie prawa autorskiego musi ona spełniać cechy utworu a przyjęty w niej układ, dobór lub zestawienie mieć twórczy charakter (zob. art. 3 pr. aut.).

Ustawa o ochronie baz danych, w przeciwieństwie do regulacji pr. aut., przyznaje ochronę bazom, które nie stanowią przejawu twórczej działalności o indywidualnym charakterze. Zgodnie z legalną definicją bazy danych zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.b.d. jest nią zbiór danych lub jakichkolwiek innych materiałów i elementów zgromadzonych według określonej systematyki lub metody, indywidualnie dostępnych w jakikolwiek sposób, w tym środkami elektronicznymi, wymagający istotnego, co do jakości lub ilości, nakładu inwestycyjnego w celu sporządzenia, weryfikacji lub prezentacji jego zawartości.

Baza danych, która spełnia cechy utworu może być chroniona zarówno na podstawie pr. aut. jak i u.o.b.d. (zob. art. 1 u.o.b.d.), z tym, że ochrona bazy danych na podstawie u.o.b.d. przyznana została wyłącznie jej producentowi bądź jego następcy prawnemu. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 4 producentem jest osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która ponosi ryzyko nakładu inwestycyjnego przy tworzeniu bazy danych. Przysługuje mu wyłączne i zbywalne prawo pobierania danych i wtórnego ich wykorzystania w całości lub w istotnej części, co do jakości lub ilości (art. 6 ust. 1 u.o.b.d.). Prawo to dotyczy określonej bazy danych. Nie stanowi naruszenia praw producenta samodzielne zebranie i skatalogowanie danych, jeżeli dane te nie pochodzą z cudzej bazy, choćby ich treść była taka sama bądź zbliżona (tak *J. Barta, R. Markiewicz, Prawo autorskie i prawa pokrewne, Warszawa 2008, s. 211*).

R E K L A M A

TY TEŻ CHCESZ MIEĆ TU SWOJĄ REKLAMĘ?

Wymiary: 180x90 mm | Cena: 499 zł | Okres emisji: **nieograniczony**

e-mail: reklama@iprawo.net.pl | telefon: (0) 606 615 345 | <http://www.iprawo.net.pl/reklama>

Podana cena jest ceną brutto.

Jeżeli baza danych została udostępniona publicznie, można z niej korzystać pod warunkiem, że nie będzie to godzić w słuszne interesy producenta. Jej użytkownik może ponadto pobierać lub wtórnie wykorzystywać w dowolnym celu nieistotne, co do ilości lub jakości, części jej zawartości (art. 7 u.o.b.d.).

Czas trwania ochrony bazy danych liczy się od jej sporządzenia przez okres piętnastu lat następujących po roku, w którym baza danych została sporządzona. Jeżeli w tym okresie baza danych została w jakikolwiek sposób udostępniona publicznie, okres jej ochrony wygasa z upływem piętnastu lat następujących po roku, w którym doszło do jej udostępnienia po raz pierwszy. Baza, która została istotnie zmodyfikowana traktowana jest jako nowy przedmiot, jeżeli zmiana pociąga za sobą istotny nakład po stronie producenta. W takiej sytuacji piętnastoletni okres ochronny liczony jest odrębnie. Jak zauważają *J. Barta i R. Markiewicz*, takie uregulowanie prowadzi w istocie do bezterminowej ochrony wielu elektronicznych baz danych funkcjonujących *on-line*, bowiem z reguły ulegają one stałym zmianom (*J. Barta, R. Markiewicz, op. cit., s. 213*).

Roszczenia cywilnoprawne przysługujące producentowi z tytułu naruszenia prawa do bazy danych są analogiczne do tych normowanych przez prawo autorskie.

Autor jest prawnikiem, doktorantem w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.	Więcej publikacji na www.iprawo.net.pl .
Prawa autorskie Na artykuł udziela się licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Bez utworów zależnych 2.5 Polska http://creativecommons.org/licenses/by-nd/2.5/pl	Wydawca Grupa Interium www.interium.biz